

SAVJET VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Šibenik, 11. studeni 2018.

ZAKLJUČCI

II. SJEDNICE DRUGOG SAZIVA SAVJETA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Druga sjednica Drugog saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Savjet), održana je od 9. do 11. studenog 2018. u Šibeniku.

U radu druge sjednice Savjeta, uz članove Savjeta, sudjelovali su i predstavnici državnih tijela i institucija, sveučilišne zajednice, znanstvenih i drugih institucija, predstavnici Katoličke crkve i Hrvatske radiotelevizije (dalje u tekstu: HRT) kao i gospodarstvenika. Razmotrene su mogućnosti unapređenja suradnje u području odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te su zauzeta stajališta i preporuke, kako slijedi:

1. Položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini

Nakon izlaganja članova Savjeta, predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine, o provedenim Općim izborima u BiH (koji su održani 7. listopada 2018.) u kojima je ukazano na opetovano i grubo kršenje načela Ustava BiH - načela državotvornosti i jednakopravnosti konstitutivnih naroda, Savjet je zaključio da je potrebno poduzeti diplomatsku inicijativu kako bi se upozorilo na činjenicu da je hrvatski član Predsjedništva BiH po treći put izabran pretežno glasovima bošnjačkog naroda čime se krše temelji i duh Daytonskog mirovnog sporazuma; te na ključnu važnost izmjene Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i provedbe rezultata izbora uz poštivanje ustavnog načela legitimne i proporcionalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i svih građana na svim administrativnim i političkim razinama vlasti te provedbe odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetima Ljubić i Mostar. **Potrebna je maksimalna angažiranost svih institucija u Republici Hrvatskoj, a i samih članova Savjeta, posebno onih koji dolaze iz zemalja članica EU i NATO saveza na senzibiliziranju cjelokupne javnosti, politika i vodstava tih država za rješavanje ovog problema**, koji osim što ugrožava jednakopravnost Hrvata u BiH može uzrokovati daljnju destabilizaciju Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske kao prvog susjeda te posljedično i cijele EU.

U cilju održivog o(p)stanka i prosperiteta Hrvata u BiH, te povratka prognanih i iseljenih Hrvata, te Hrvata koji su, zbog nestabilne političke i gospodarske situacije u BiH, iselili u posljednjih nekoliko godina, potrebno je poticati snažnija ulaganja hrvatskih gospodarstvenika u projekte kojima se potiče razvoj i zapošljavanje posebice u područjima BiH gdje žive Hrvati, pri tom koristeći i različite oblike europske regionalne i prekogranične suradnje.

2. Stjecanje hrvatskog državljanstva

Savjet ostaje pri ranijem zaključku i podržava aktivnosti nadležnih državnih tijela, Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora s ciljem unapređenja procesa i olakšavanja postupka stjecanja hrvatskog državljanstva za pripadnike hrvatskog naroda i njihovih potomaka i ranije predloženim izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu.

3. Ostvarivanje biračkog prava – Glasovanje

Savjet ostaje pri ranijem zaključku i predlaže da se u cilju ostvarivanja punog biračkog prava Hrvata izvan Republike Hrvatske i njihove uključenosti u politički život Republike Hrvatske, poduzmu aktivnosti i mjere, kako bi se Hrvatima koji žive izvan Republike Hrvatske:

- olakšao pristup glasovanju s povećanjem broja biračkih mjesta i
- omogućilo uvođenje modela dopisnog glasovanja i/ili e-glasovanja.

4. Gospodarski rast i demografska obnova

Savjet je posebno ukazao na problem iseljavanja iz Republike Hrvatske te u tom pravcu zaključio da je potrebno poduzimati mjere demografske obnove i razvitka, posebice one kojima je cilj povratak hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka te mjere smanjena iseljavanja. Jedan od preduvjeta za to je gospodarski razvoj zemlje pa je u ostvarivanju tog cilja među ostalim potrebno poticati ulaganja u razvojne projekte Hrvata izvan Republike Hrvatske u Republici Hrvatskoj. Drugi preduvjet za to je hitna promjena u politici Republike Hrvatske koja će stvoriti privlačivlje uvjete za gospodarski poticaj i razvoj zemlje pa će u ostvarivanju tog cilja, među ostalim, dobiti potrebno povjerenje potencijalnih ulagača u razvojne projekte Hrvata izvan Republike Hrvatske u Republici Hrvatskoj. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti gospodarskom brandiranju Hrvatske.

5. Položaj pripadnika hrvatske nacionalne manjine

Posebnu pozornost i skrb potrebno je pružiti pripadnicima hrvatske nacionalne manjine koji žive u državama u kojima nisu u potpunosti zaštićena njihova manjinska prava kroz bilateralne odnose s tim državama, kao i članstvom i utjecajem unutar Europske unije, NATO-a, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju i Vijeća Europe. Članovi Savjeta ističu kako Hrvati u Sloveniji, kao ni Hrvati u Makedoniji i Bugarskoj, nemaju status nacionalne manjine pa je potrebna puna angažiranost kako bi se stvorili uvjeti za rješavanje tog pitanja. Iako su vidljivi pomaci, potrebno je dodatno ulaganje napora usmjerenih na poboljšanje položaja hrvatske manjine u Republici Srbiji putem svih državnih institucija. Uza sve navedeno također je potrebno je ostvariti prepoznatljivost hrvatske manjine u novim kurikularnim dokumentima. Potiče se i podržava suradnja pograničnih županija s predstavnicima hrvatske nacionalne manjine s naglaskom na iskorištavanje mogućnosti financiranja iz EU fondova.

6. Hrvatska radiotelevizija

Nakon izlaganja predstavnika HRT-a na temu „Međunarodni kanali HRT-a: stanje, izazovi, projekcije“ članovi Savjeta zaključili su da su vidljivi pomaci na bolje u radu HRT-a, međutim potrebno je dodatno raditi na većoj dostupnosti HRT-a svim Hrvatima izvan RH, kao i na uvrštavanju u programe dostupne (i) Hrvatima izvan RH, većeg broja emisija iz Hrvatske i o Hrvatskoj a (i) Hrvatima u RH, većeg broja emisija o Hrvatima izvan RH.

Hrvatima kao jedinom narodu u BiH koji nema JRTV servis na svom jeziku, na što po Ustavu BiH imaju pravo, potrebno ju pružiti svu pomoć – tehničku, stručnu, programsku posebice od strane HRT-a, za otvaranje TV i radijskog kanala na hrvatskom jeziku u BiH.

Savjet ističe kako je i ova sjednica potvrdila zajedništvo svih Hrvata, kako onih u Republici Hrvatskoj tako i onih izvan Republike Hrvatske, a koje je presudno za očuvanje nacionalnog identiteta i jačanje svijesti o nedjeljivosti hrvatskog naroda bez obzira na zemljopisne granice.